

LÄNSI-SUOMEN
YMPÄRISTÖLUPAVIRASTO

Helsinki

LUPAPÄÄTÖS

Nro 111/2007/3
Dnro LSY-2006-Y-6
Annettu julkipanon
jälkeen 14.9.2007

ASIA Pohjapadon rakentaminen Enäjärven luusuaan, Karjalohja

LUVAN HAKIJA Karjalohjan kunta

HAKEMUS Karjalohjan kunta on ympäristölupavirastossa 4.1.2006 vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa pohjapadon rakentamiseen Enäjärven luusuaan hakemukseen liitetyn Uudenmaan ympäristökeskuksessa 24.9.2004 laaditun ja 23.3.2006 tarkistetun suunnitelman mukaisesti Karjalohjan kunnassa. Hakija on pyytänyt myös käyttöoikeuden saamista pohjapadon rakentamista varten tarvittaviin toiselle kuuluviin alueisiin.

Hanke on osa Kiskojoen vesistön kunnostamisprojektia ja se on tarkoitus toteuttaa yhteistyössä Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa. Hankkeen tarkoituksena on alivesiä nostamalla parantaa Karjalohjan, Sammatin ja Suomusjärven kuntien alueella sijaitsevan Enäjärven virkistyskäyttöä ja ehkäistä matalien vesialueiden ruohottumista.

SUUNNITELMA Hanketta koskevan 24.9.2004 päivätyn suunnitelman mukaan Enäjärven alivedenkorkeutta nostetaan 10–15 cm ja keskivedenkorkeutta 2–3 cm siten, että tulva-ajan vedenkorkeudet säilyvät ennallaan. Hakija on tarkistanut suunnitelmaa 23.3.2006 siten, että Enäjärven alivesi nousee alkuperäisen suunnitelman mukaisesti 10–15 cm, mutta keskivedenkorkeus ja tulva-ajan vedenkorkeudet säilyvät ennallaan.

Vesistö Enäjärvi sijaitsee Kiskonjoen vesistön yläosalla. Järvi laskee 3,5 km pitkän Myllyjoen kautta Nummijärveen ja edelleen Kärkelänjoen ja Kurkelanjoen kautta Kirkkojärveen, johon etäisyys on noin 18 km. Enäjärvi on moniosainen ja -muotoinen järvi, jonka pinta-ala on 12,7 km², keskisyvyys 5,1 m ja rantaviivan pituus 117 km. Järven luusuassa sen valuma-alue on 103,7 km² ja järvisyys 15,1 %. Myllyjoki on vesistönä puro.

Myllyjoen virtaamat Enäjärven luusuassa on valuma-alueen ja virtaamamittausten perusteella arvioitu seuraaviksi:

Ylivirtaama (HQ _{1/20})	3,8 m ³ /s
Keskiylivirtaama (MHQ)	2,3 m ³ /s
Keskivirtaama (MQ)	1,0 m ³ /s
Keskialivirtaama (MNQ)	0,25 m ³ /s
Alivirtaama (NQ _{1/20})	0,15 m ³ /s

Enäjärven vedenkorkeudet on virtaamien ja Suomusjärven kunnan suorittamien havaintojen (1977–1999) perusteella arvioitu seuraaviksi:

Ylivedenkorkeus (HW _{1/20})	N ₆₀ + 58,0 m
Keskiylivedenkorkeus (MHW)	N ₆₀ + 57,8 m
Keskivedenkorkeus (MW)	N ₆₀ + 57,5 m
Keskialivedenkorkeus (MNW)	N ₆₀ + 57,2 m
Alivedenkorkeus (NW _{1/20})	N ₆₀ + 57,1 m

Vedenkorkeudet määräytyvät lasku-uoman mukaan, jossa on pudotusta 0,5 m noin 200 metrin matkalla. Vedenkorkeusvaihtelut ovat 0,5–0,8 m.

Enäjärveä on laskettu 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa 1,0–1,5 m. Sitä ennen järvestä on virrannut vettä ainakin tulvien aikana myös Pyhälammen kautta Nummijärveen. Järven laskemiseksi on vuonna 1986 tehty suunnitelma, joka käsitti Myllyjoen perkausta 1,5 km:n ja Uitinsalmen perkauksen 2,5 km:n matkalla, mutta sen toteuttamisluvasta ei ole tietoa. Uitinsalmessa on niitetty vesikasveja vuosina 2002–2004.

Enäjärvi on syvä ja pääosin korkearantainen järvi, mutta järven eteläosalla oleva Uitinsalmi on alle 1,5 m syvä, minkä lisäksi järvestä on joitakin matalia lahtia. Rannoista pääosa on metsämaata peltomaan osuuden ollessa noin 10 %. Rantatiloja on yhteensä noin 740. Useilla niistä on loma-asuntoja.

Enäjärven suojeluyhdistyksen toimesta on vuodesta 1978 lähtien otettu vesinäytteitä Enäjärvestä ja sen laskupurosta Nummijärveen. Enäjärven veden laatu vaihtelee suuresti järven eri osien välillä. Heikointa veden laatu on Sammatin Kahdenselällä Isosaaren itäpuolella. Järven luusuassa veden laatu on ollut ja on edelleen luokituksestaan hyvää.

Enäjärven kerrostuneisuuskausien loppuilla syvänteiden ja syvien vesialueiden happipitoisuus painuu nolnaan tai lähes nolnaan. Järvestä pois virtaava vesi on kerrostuneisuuskausina päällysvettä, jolloin hapetonta ja ravinteikasta alusvettä ei pääse Nummijärveen.

Enäjärveen lasketaan Sammatin kunnan ja Ravintola Lahnajärven jätevedet. Järven vettä käytetään pääasiassa sauna- ja kasteluvetenä. Vesiliikenne on soutu- ja moottoriveneilyä sekä kanootilla melontaa.

Enäjärvi ja Myllyjoki eivät kuulu erityisen suojeluohjelman piiriin, mutta koko vesistö on suojeltu koskiensuojelulailla. Kärkelänjoki ja Kirkkojärvestä alaspäin Kiskonjoki ovat Natura-verkostoon kuuluvia vesistöjä.

Kalasto

Enäjärven kalaston nykytilaa on selvitetty elokuussa 2003 koeverkkokalastuksella. Enäjärven yleisimpiä kalalajeja ovat särki, ahven, lahna, salakka ja kiiski. Järvellä on hoitokalastettu särkikalaja vuosina 1997–1999 ja 2001–2003. Vain vuoden 2001 hoitokalastus on ollut riittävän tehokas.

Enäjärven nykyinen kalamäärä on suunnilleen sama kuin vuonna 1996, mutta kalaston rakenteessa on tapahtunut muutoksia. Särjen ja salakan osuus on vähentynyt, mikä on järven hoidon kannalta hyvä. Ahven on runsastunut, mutta ahvenet ovat liian pieniä järven hoidon kannalta. Lahnan osuus on kasvanut. Petokalajien osuus on liian pieni, joten kuha- ja haukikantoja tulisi elvyttää. Jatkossa hoitokalastuksella tulisi aiempaa tehokkaammin vähentää särkikalaja ja välttää välivuotia hoitokalastuksessa.

Pohjapato

Pato rakennetaan Myllyjokeen noin 60 metrin etäisyydelle Enäjärvestä 0,50 m leveänä pohjakynnyksenä. Kynnyksen pituus uoman poikki on 4,5 m ja sen yläreunan korkeus on +57,25 m. Pohjapadon keskellä on 1,5 m leveä syvennys, jonka kynnyskorkeus on +57,10 m. Kynnystä rajoittavat uoman luiskat rakennetaan kaltevuuteen 1:1 – 1:1,5.

Pohjapato rakennetaan hakatuista kivistä tai sopivan muotoisista luonnonkivistä ja tiivistetään betonilla. Luiskia vahvistetaan alaosaan tarpeen mukaan kiveämällä. Kivien tarve on noin 10 m³.

Lasku-uoman tulvanaikaisen virtauksen parantamiseksi yksityistien sillan kansi uusitaan niin, että aukkoa supistavat kannen tukirakenteet poistetaan ja että aukon leveys on 4,0 m.

Patopaikka sijaitsee kiinteistöjen Jaarninkoski RN:o 2:168 ja Juvankoski RN:o 2:170 kohdalla. Vesialue on Nummijärven kylän yhteistä aluetta RN:o 876:1. Kiinteistön RN:o 2:168 omistaja ja Nummijärven kylän yhteisen vesialueen järjestäytynyt osakaskunta ovat antaneet hankkeelle suostumuksensa.

Työn suorittaminen

Pohjapato tehdään vähävetisenä aikana kuivatyönä työpatoa apuna käyttäen. Työpato on 20–30 metrin päässä patopaikasta ja siihen tarvitaan kiviainesta 30–40 m³. Työn aikana työkohteen ohi juoksetaan tai pumpataan vettä vähintään 20 l/s laskupuron virtaaman turvaamiseksi.

Työ suoritetaan kiinteistön RN:o 2:168 tien puolelta. Työn takia puron vartta on tarpeen vähäisesti raivata. Padon valmistumisen jälkeen työpatoon massat kuljetetaan pois. Työkohteet viimeistellään ympäristöön sopeutuviksi. Työmaajärjestelyt sekä mahdolliset vahingot ja haitat selvitetään lähemmin työn aikana.

Työn kustannusarvio on 10 000 euroa. Työ voidaan kohtuullisissa olosuhteissa tehdä 1–2 viikossa.

Hankkeen vaikutukset Enäjärven vedenkorkeudet määräytyvät pienillä virtaamilla (alle 0,5 m³/s) pelkästään patokynnyksen mukaan ja sitä suuremmilla virtaamilla osittain pohjapadon ja osittain uoman mukaan. Alivedet nousevat 10–15 cm, mutta keskiveden- ja tulva-ajan vedenkorkeudet säilyvät ennallaan. Vedenkorkeuksien vaihteluväli tulee olemaan 0,4–0,7 m eli 0,1 m aikaisempaa pienempi.

Pohjapato pienentää virtaamaa keskivettä alemmilla vedenkorkeuksilla, mikä mahdollistaa alivesien nousun. Laskupuron tulvavirtaamat säilyvät suunnilleen ennallaan eivätkä alivirtaamakaan mainittavasti muutu.

Vahingot ja haitat Enäjärven keskivesi ei tarkistetun suunnitelman mukaan muutu. Järven alivedenkorkeuksien nostamisesta ei siten aiheudu rantakiinteistöille korvattavia pinta-alamenetyksiä eikä muutakaan vahinkoa. Vesistön keski- ja alajuoksulla olosuhteet säilyvät ennallaan. Hankkeesta ei aiheudu vesistölle tai sen käytölle haitallista muutosta tai seurausta eikä se heikennä alapuolisen vesistöosan suojeluarvoa.

Pohjapadon alle jää 10 m²:n suuruinen, yhteiseen vesialueeseen RN:o 876:1 kuuluva alue. Luiskat ovat kiinteistöjen RN:o 2:168 ja 2:170 alueella. Hakijan mukaan vesialueen ja luiskien pysyvistä käyttöoikeudesta ei ole tarpeen suorittaa korvausta.

Hankkeen hyödyt Alivesien nosto turvaa riittävät vedenkorkeudet erityisesti kuivina kesinä ja vähentää matalien vesialueiden ruohottumista. Hankkeesta aiheutuu hyötyä vesistön virkistyskäytölle muun muassa uimapaikkojen laadun parantumisena, veden laadulle happitilanteen parantumisena ja kalastukselle kutupaikkojen lisääntymisenä.

Rantakiinteistöjen arvot saattavat yleisesti nousta keskimäärin 1 000 euroa eli hankkeesta aiheutuva hyöty on Enäjärven 650 kiinteistön osalta suuruusluokaltaan yhteensä 650 000 euroa.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Ympäristölupavirasto on vesilain 16 luvun 6, 7 ja 8 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta ympäristölupavirastossa sekä Karjalohjan, Sammatin ja Suomusjärven kunnissa varannut tilaisuuden muistutusten ja vaatimusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 26.10.2006.

Kuulutuksesta on erikseen lähetetty tieto asiakirjoista ilmeneville viranomaisille ja asianosaisille.

MUISTUTUKSET, VAATIMUKSET JA MIELIPITEET

1) Uudenmaan ympäristökeskus on todennut, että padon rakennuspaikan länsireunalla on ranta-asemakaava. Seutukaavassa patopaikka ja sitä ympäröivät alueet on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Lisäksi alue on seutukaavassa merkitty arvokkaaksi luontoalueeksi. Hankkeen alue ei kuulu Natura 2000 -verkostoon tai luonnonsuojelualueisiin.

Hakemuksessa on esitetty, että yksi edellytys keskiveden- ja tulvavedenkorkeuksien säilymiselle ennallaan on yksityistien sillan kannen uusiminen. Hakemuksessa ei ole kuitenkaan selkeästi esitetty, kenen vastuulla kannen uusiminen on. Ympäristökeskus on katsonut, että hankkeen toteuttamiseen voidaan myöntää lupa ja tehnyt esityksen lupamääräyksiksi.

2) Lounais-Suomen ympäristökeskus on todennut, että pohjapadolla ei yksinään ratkaista Enäjärven vedenlaatu- ja kasvillisuusongelmia, mutta alimpienkin vedenkorkeuksien nostaminen lisää järven vesitilavuutta. Tällöin järven vedenlaadun voidaan odottaa jossain määrin paranevan kriittisissä alivesitilanteissa. Ympäristökeskus on puoltanut luvan myöntämistä hankkeelle. Luvan saajan on seurattava pohjapadon vaikutuksia järven vedenkorkeuksiin alueellisen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla ja ilmoitettava hankkeen valmistumisesta Lounais-Suomen ympäristökeskukselle.

3) Pentti Peurasuo (Pellonnokka RN:o 5:155, Karjalohja, Nummijärvi) on puoltanut hanketta. Muistuttajan kiinteistö sijaitsee kauttaaltaan melko matalalla Enäjärven osalla, jossa vesi on lämmintä ja veden vaihtuvuus heikkoa viime vuosikymmeninä runsastuneen vesikasvillisuuden vuoksi. Muistuttaja on toivonut, että pohjapato auttaisi veden laadun parantumista.

4) Lola Kaila (Syvälahti RN:o 3:20, Sammatti, Kiikkala) on pitänyt patoa tarpeellisena.

5) Mikko Pulkkinen (Tarjala RN:o 4:247, Sammatti, Kiikkala) on lausunut, että hänellä on vapaa-ajan asunto Sammatissa Enäjärven rannalla. Enäjärvi on puhdasvetinen ja kalaisa järvi, jossa on runsaasti muun muassa muikkuja. Järvi on luonteeltaan hyvin vaihteleva. Siinä on joitakin suuria, karuja ja syviä selkiä sekä kapeita ja melko matalia sokkeloita ja lahtia. Viime vuosina, etenkin kesällä 2006, vedenpinta oli niin matalalla, että esimerkiksi Elämännokanlahden rehevöityminen ja umpeenkasvu on kiihtynyt. Rantojen ruoppaustarve ja kaislojen ja muiden vesikasvien niittotarve on lisääntynyt ja tulee voimakkaasti lisääntymään.

Muistuttaja on kannattanut hanketta. Aluksi matalan pohjapadon rakentaminen on riittävä toimenpide. Pidemmällä tähtäyksellä padon

vaikutusten seurannan jälkeen padon tulisi olla asteittain toteutettuna jopa kolme kertaa nyt suunniteltua suurempi.

6) Pekka Häyry (Sakkola RN:o 1:23, Sakkolampi RN:o 1:18, Rintamaa RN:o 1:59, Sorakarhu RN:o 1:52 ja Enäranta RN:o 1:89, kaikki Karjalohjan kunnan Sakkolan kylässä sekä Juvankoski RN:o 2:170, Karjalohjan kunnan Nummijärven kylässä) on lausunut, että laskuojan patoamisen seurauksena alajuoksun virtaama pienenee etenkin kuivan kesän ja matalan veden aikana.

Padon alapuolella oleva suvanto ja jokilaakso (Myllyjoki) on Karjalohjan kauneimpia alueita jylhine reunakallioineen. Siitä alavirtaan on entinen voimalaitos/mylly, jonka säännöstelypato on murtunut eikä enää toimi. Säännöstelypato voitaisiin korjata varsin pienin toimenpitein, koska varsinaiset säännöstelylaitteet ovat käyttökunnossa. Korjaamalla säännöstelypato voitaisiin suvannon vedenpinta pitää sopivalla korkeudella kaikissa olosuhteissa ja jokilaakson maisema-arvot säilyttää. Muistuttaja on hyväksynyt Myllyjoen rantaviivan suojelemisen omalta osaltaan ja halunnut, että jokilaakson maisema-arvot säilytetään. Muistuttaja on vaatinut, että jos pohjapato rakennetaan, myös alajuoksun säännöstelypato on samanaikaisesti korjattava.

Pohjapadosta saattaa syntyä ongelmia eräille Enäjärven ranta-asukkaille, joiden rakennelmat ovat lähellä rantaa. Jos pato rakennetaan, se tulee suunnitella niin, että se voidaan ongelmien syntyessä purkaa. Padon toinen puoli tulee sijaitsemaan muistuttajan omistamalla maalla. Muistuttajalla on hallussaan noin 1,3 km rantaviivaa, mukaan lukien Myllyjoen koko oikeanpuoleinen ranta. Muistuttaja on katsonut, että hänellä tulee olla vaikutusmahdollisuus siihen, kuinka toimitaan ja mihin ratkaisuihin päädytään.

Muistuttaja on vaatinut, että häntä informoidaan kaikista asian käsittelyyn liittyvistä seikoista ja ratkaisuista prosessin edetessä. Padosta yläjuoksulle on sijoitettava veden keskikorkeuden osoittava mitta ja Karjalohjan kunnan on huolehdittava siitä, että keskikorkeus pysyy sallitulla tasolla ottaen huomioon sallitut vaihtelut. Ennen padon rakentamista Karjalohjan kunnan on sitouduttava korvaamaan täysimääräisesti rannan omistajille mahdolliset padosta syntyvät haitat. Jos haitat ovat merkittävät ja peruuttamattomat, kunnan on sitouduttava purkamaan pato omalla kustannuksellaan.

Hankkeen lopullinen tarkoitus on, ilman että se asiakirjoista ilmenee, rantatonttien arvon nostaminen. Muistuttajan hallussa olevasta noin 1,3 km:n pituisesta rantaviivasta noin kolmannes sijaitsee suunnitellun pohjapadon yläpuolella.

Muistuttaja on lisäksi todennut, että hänen tarkoituksenaan on hakea rakennuslupaa maatilan yhteyteen rakennettavalle rantasaunalle Enäjärven rannalle. Myös tämän takia hänellä on erityinen intressi

sen suhteen, millaiseksi muistuttajan omistamien alueiden ranta- ja vesiolosuhteet jatkossa muodostuvat.

7) Raimo Laakia (Kirstillä RN:o 1:38 ja Intola 2:45, Suomusjärvi, Taipale) on vaatinut Karjalohjan kunnanhallitusta peruuttamaan hakemuksensa, koska rakennelmalle ei ole patopaikan maanomistajien lupaa. Maanomistajan hallintaoikeus on loukkaamaton, josta voidaan poiketa vain erityisen pakottavasta syystä, josta nyt ei ole kysymys.

Muistuttaja on vaatinut hakemuksen hylkäämistä myös seuraavin perustein:

- Pohjapato aiheuttaa kuivumista alapuolisessa arvokkaassa, melkein kilometrin pituisessa kosteikossa. Vanha myllylampi on luonnonsuojelullisesti arvokas sekä maanomistajan (RN:o 2:170) ja Karjalohjan kunnan suojelema. Voimakkaan haihdunnan aikana pato lisää tilanteita, jolloin virtaus kosteikkoon lakkaa ja se alkaa muuttua ja hävitä. Kosteikossa on mm. virtavesien suojeluyhdistyksen istuttama itsenäisesti lisääntyvä lohikanta sekä haikaroita. Kosteikko on maisemallisesti erittäin kaunis.
- Laskuojan ympäristö, leveys ja poikkileikkauksen muoto ovat sellaisia, ettei suuri tulvavirtaama mahdu siitä nykyäänkään läpi. Ojan poikkileikkauksen pienentäminen padolla lisää tulvariskiä. Kevään 1966 tulva turmeli Enäjärvellä useita rakennuksia, mm. muistuttajan mökkiä kiinteistöllä RN:o 2:45.
- Hakemuksessa ei ole käsitelty vuoden 1966 tulvan kokemuksia eikä niistä ole tehty johtopäätöksiä. Hakemus on puutteellinen, pinnallinen ja tarkoitushakuinen eikä pyri totuuteen.
- Karjalohjan, Suomusjärven ja Sammatin kunnat ovat vuoden 1966 tulvan jälkeen hyväksyneet kymmeniä rakennuslupia saunoille ja mökeille tulvarajan alapuolelle. Rakennuslupien myöntäminen on ollut mahdollisesti virkavirhe. Tulvavaarassa olevia saunoja ja asuinrakennuksia on koko järvellä noin 600. Rakennuslupien myöntäjille ei tule antaa mahdollisuutta lisätä vahinkoriskiä rakentamalla pato, joka on tarpeeton ja maanomistajien hyljeksimä.
- Pato muuttaisi hyväkuntoisen Enäjärven ei-luonnontilaiseksi ja säännöstellyksi. Pato alentaisi Enäjärven statusta ja kiinteistöjen arvoa. Järvi on pysynyt nykyisessä tilassaan hyväkuntoisena 150 vuotta. Järven eliöstö ja kasvisto on hyvin sopeutunut nykyiseen vedenkorkeuteen ja luonnolliseen vaihteluun.
- Pato heikentäisi järven virkistyskäyttöä. Kulkua useille rantamökeille tapahtuu veden vaivaamaa mökkitietä pitkin. Vedenpinnan korottaminen vaikeuttaa kulkua ja aiheuttaa kustannuksia teiden parantamisessa. Vedenpinnan korottaminen

tuo uusia alueita nopean moottoriveneilyn piiriin ja aiheuttaa nykyistä laajempaa meluhäiriötä.

- Hakemuksessa ei ole otettu huomioon varovaisuusperiaatetta ilmastonmuutoksen oloissa. Suomessa sadanta tulee lisääntymään. Hakemuksessa ei ole otettu huomioon tulevia ennätysstateita runsaan lumitalven loppupäässä. Tuntemattoman riskin ottamiseen ei tule lähteä, ellei siihen ole aivan pakottavia syitä.
- Hakemuksessa ei ole vertailtu padon vaikutuksia 0-vaihtoehtoon, joka on yleisesti tunnustettu hyväksi. Siitä kertovat mm. tonttien korkeat hinnat.
- Kuulemistilaisuuksia ei ole järjestetty, tietoa ei ole jaettu, kysymyksiin ei ole vastattu eikä hyvää hallintotapaa ole noudatettu.

Muistuttaja on lisäksi vaatinut ympäristölupavirastoa vahvistamaan hänen oikeutensa hakea korvausta hakijalta siinä tapauksessa, että hanke toteutetaan ja siitä aiheutuu haittoja.

Muistuttaja on vaatinut ympäristölupavirastoa määräämään hakijan ottamaan 2 000 000 euron suuruisen pankkitakauksen mahdollisten haittojen korvaamiseksi siinä tapauksessa, että hanke toteutetaan.

8) Aune Rannan kuolinpesä (Levoniemi RN:o 1:25, Suomusjärvi, Salmi) on vaatinut hakemuksen hylkäämistä. Muistuttaja on hankkinut kesänviettopaikan Enäjärven rannalta vuonna 1961. Tontti on alavalla maalla. Vuonna 1966 tontti oli osittain tulvan alla. Myös vuonna 1992 veden pinta nousi uhkaavasti tontille. Syyksi osoittautui Karjalohjan luusuassa sijaitsevassa laskuojassa olevat kaatuneet puut. Kolme kertaa myöhemmin muistuttaja on käynyt purkamassa laskuojan suuta.

Järven luonnonmukaista tilaa ei ole syytä muuttaa, koska sademäärät ja tulvat ovat lisääntymässä. Rakennuslupien myöntämisessä on aikaisemmin otettu huomioon vedenpinnan nykyinen korkeustaso. Pohjapatohanketta ei ole otettu huomioon. Kysymyksessä on matalan maan tonttien omistajien huijaus.

Muistuttaja on kysynyt, onko seuraaviin kysymyksiin pohdittu vastausta ennen lopullista rakentamispäätöstä:

- vesistön nousun aiheuttamia tulvahaittoja eri vuodenaikoina
- mistä korkeudesta mitataan veden alaraja
- miten on kartoitettu vedenkorkeuden nousu matalimpien tonttien osalta ja kuka määrittelee vedenpinnan tulvarajan ja valvoo tulvarajan vaihteluita
- miten hanke toteutetaan
- miten maanomistajien kannanottoja on otettu huomioon päätöstä tehtäessä ja ovatko kaikki tietoisia hankkeesta

- kuka vastaa mahdollisista vahingoista
- miten Karjalohjan kunta voi hakea lupaa ilman maanomistajien lupaa

Arviolta noin 600 kiinteistönomistajaa koskevaa asiaa ei tule ajaa ilman tarvekartoitusta, vaikutusarviointia, vertailua 0-vaihtoehtoon ja rannanomistajien tosiasiallista kuulemista. Pohjapatohanketta tulisi lykätä kymmenien vuosien päähän, jotta oltaisiin tietoisia sadantojen määrästä, maapallon ilman lämpenemisestä ja ympäristön tilan muutoksista.

9) Daniel Holm (Kesäranta 1 RN:o 3:216, Sammatti, Kiikala) on lausunut, että Sammatin kunta on myöntänyt hänen kesämökilleen rakennusluvan vuonna 1967. Vedenpinnan korottamisesta ei mainittu tuolloin mitään. Pohjapadosta johtuen vedenpinta nousee sateisina aikoina nykytasoa korkeammaksi. Kuka korvaa siitä aiheutuvat vesivahingot. Muistuttajan itse rakentama kesähuvila ulkorakennuksineen voisi mennä pilalle. Lisäksi on otettava huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset. Onko myöskään tutkittu sitä, että veden noustessa alavassa maastossa sijaitsevalta Sammatin vedenpuhdistuslaitokselta likavettä saattaa virrata Enäjärveen. Kyseinen puoli järvestä on aina ollut huonommassa kunnossa.

10) Matti Salonen, Irma Salonen, Teemu Salonen, Tiia Aherva-Salonen ja Lars Schauman (Elämä RN:o 3:22, Sammatti, Kiikala) ovat pyytäneet hakemuksen hylkäämistä. Muistuttajat ovat yhtyneet Raimo Laakian muistutukseen nro 7.

11) Eeva-Liisa Ylismaa (Annala RN:o 3:132, Sammatti, Kiikala) on vastustanut hakemusta. Veden korkeuden ollessa nykyisin vielä keskikesälläkin korkeammalla kuin aikaisempina kesinä vesi syö maata muistuttajan kiinteistön rannalta. Rannalla kasvaa kolme suurta kuusta, jotka saattavat kaatua, jos veden pintaa nostetaan. Muistuttaja on seurannut vedenpinnan korkeutta 56 vuotta. Ainoastaan vuoden 2006 kesänä vesi laski poikkeuksellisen paljon, ei kuitenkaan alkukesästä. Sen perusteella ei tule tehdä ratkaisuja pohjapadosta.

12) Enäjärven suojeluyhdistys ry on lausunut, että se on toiminut yli kolmekymmentä vuotta monipuolisesti Enäjärven suojelemiseksi sitä uhkaavilta vaaroilta. Erityisesti on pyritty vaikuttamaan järveen kohdistuvan kuormituksen vähentämiseen. Nykyisen pistekuormittajien jätevedenpuhdistamot toimivat hyvin. Toimintaan on kuulunut jatkuva järven veden laadun ja tilan seuranta. Muistuttaja on toimittanut järven vuosien 1977–2006 vedenkorkeutta Uitsalmen kohdalla kuvaavan taulukon. Siitä voi todeta vedenpinnan korkeuden runsaat vaihtelut keväällä ja loppukesällä. Loppukesälle ajoittuvasta matalasta vedestä on järven käyttäjille monenlaisia haittoja, joita käsitellään jatkuvasti suojeluyhdistyksen piirissä.

On erittäin hyvä, että Karjalohjan kunta on tehnyt aloitteen pohjapadon rakentamiseksi Enäjärven luusuaan. Padon vaikutuksen

voi hakemuksen perusteella arvioida olevan selvästi alivesien haittavaikutuksia vähentävä.

Patohanketta on esitelty julkisesti ja myös suojeluyhdistyksen ylimääräisessä, erityisestä tätä tarkoitusta varten järjestetyssä kokouksessa. Patohanketta on yhdistyksen laajan jäsenistön piirissä pidetty kiireellisenä ja kannatettavana. Vain yksi yhdistyksen jäsen on vastustanut hanketta kokouksissa. Hänen käyttämistään puheenvuoroista ilmenee, ettei hän ymmärrä että keski- ja ylivedenkorkeudet eivät nouse pohjapadon vaikutuksesta.

Enäjärven suojeluyhdistyksen hallitus on käsitellyt hanketta hallituksensa kokouksessa 1.10.2006 ja ilmoittanut kannattavansa hankkeen toteuttamista mahdollisimman pian.

13) Tuomo ja Maija Lehtonen (Putinporras RN:o 4:50, Sammatti, Kiikala) ovat pyytäneet hakemuksen hylkäämistä. Muistuttajat ovat viettäneet lomapäiviä Enäjärven rannalla 65 vuotta. Muistuttajat ovat yhtyneet Raimo Laakian muistutukseen nro 7.

14) Suomusjärven kunta on lausunut, ettei kunta sinällään näe estettä pohjapatohankkeen toteuttamiselle. Kunta on kuitenkin edellyttänyt, että työ toteutuksen ja valvonnan osata suoritetaan tarkasti suunnitelmien mukaisesti siten, että Enäjärven keskiveden korkeusasema ei nykyisestä muutu ja että hankkeen vaikutusta vedenpintaan seurataan suunnitelmallisesti. Tarvittaessa on myös tehtävä täydentäviä rakennustoimenpiteitä suunnitellun tilanteen saavuttamiseksi. Hankkeen toteuttaminen ei saa myöskään aiheuttaa kustannuksia Suomusjärven kunnalle ilman erillistä päätöstä.

HAKIJAN SELITYS

Pekka Häyryn muistutuksesta hakija on todennut, että Alajuoksun säännöstelypadon korjaaminen on erillinen prosessi, jota ei ratkaista tässä prosessissa. Pohjapadolla ei ole huomattavaa vaikutusta alapuolen virtaamaan, joten alapuolen suvanto tulee säilymään ennallaan. Padon tarkoituksena on nostaa alivesiä 10–15 cm. Yliveden ja keskiveden korkeutta ei nosteta. Rannan käytölle ja asukkaille ei aiheuteta haittoja. Rantatonttien arvonnousua ei pystytä todentamaan, mutta pitämällä järven vedenlaatu hyvänä arvonnousun kehitystä voidaan edesauttaa.

Raimo Laakian muistutuksesta hakija on lausunut, ettei se vedä hakemusta muistuttajan toivomuksesta huolimatta pois ympäristölupaviraston käsittelystä. Pohjapato ei aiheuta haittaa alapuolen vesistölle, koska padolla ei ole huomattavaa vaikutusta alapuolen virtaamaan. Pohjapato ei myöskään lisää tulvariskiä, koska vain alivettä on tarkoitus nostaa. Kunta ei voi korvata mahdollisia tulevia vahinkoja, paitsi jos ne ovat seurausta kunnan toiminnasta. Rakennuslupia myönnettäessä kuntien on täytynyt noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä ym. viranomais määräyksiä ja rakennusjärjestystä.

Enäjärven pintaa on jo aikoinaan laskettu eikä voida puhua luonnontilaisesta järvestä. Padon rakentamisella ei ole vaikutusta luonnontilaan muutoin, kuin alivesien nousulla. Padon rakentaminen parantaa järven virkistyskäyttöä. Hakemus on tehty voimassa olevien vaatimusten mukaan ja sillä pyritään parantamaan järven tilaa. Ilmastonmuutosten ennustaminen on vaikeaa ja varovaisuusperiaatetta pyritään noudattamaan padon rakentamisen osalta. Hakemuksessa on myös tuotu esille padon tuottama hyöty ja nykytilanne ja sen ongelmat. Hankkeen lupamenettely on tapahtunut laillisesti eikä kunnanhallituksen päätöksiin ole haettu muutosta. Kuntalaisilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon. Sekä lupamenettelyssä että päätöksenteossa on toimittu hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Hakija on pitänyt muistuttajan rahallisia vaateita aiheettomina.

Aune Rannan kuolinpesän muistutuksesta hakija on edellä sanotun lisäksi lausunut, että pohjapato ei suurena tulvariskiä. Vedenpinnan korkeus mitataan luotettavasti ja sen mittaamisessa käytetään jo Enäjärvellä olevaa järjestelmää. Pohjapatohankkeen toteutus tulee aiheelliseksi vasta lupakäsittelyn jälkeen eikä kunta ota kantaa padon rakentamiseen lupamenettelyn ollessa kesken.

Daniel Holmin muistutuksesta hakija on lausunut, että vain alivedenkorkeudet muuttuvat. Kunta ei korvaa mahdollisia tulevia vahinkoja, paitsi jos ne ovat seurausta kunnan toiminnasta.

Lars Schaumanin, Matti ja Irma Salosen, Teemu Salosen ja Tiia Aheva-Salosen muistutuksesta hakija on lausunut samoin, kuin edellä Raimo Laakian muistutuksesta nro 7.

Eva-Liisa Ylismaan muistutuksesta hakija on lausunut, että vain alivedenkorkeudet muuttuvat. Kunta ei korvaa mahdollisia tulevia vahinkoja, paitsi jos ne ovat seurausta kunnan toiminnasta.

Tuomo ja Maija Lehtosen muistutuksesta hakija on lausunut samoin, kuin edellä Raimo Laakian muistutuksesta nro 7.

YMPÄRISTÖLUPAVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu Ympäristölupavirasto myöntää Karjalohjan kunnalle luvan pohjapadon rakentamiseen Enäjärven luusuaan hakemukseen liitetyn Uudenmaan ympäristökeskuksessa 24.9.2004 laaditun ja 23.3.2006 tarkistetun suunnitelman mukaisesti Karjalohjan kunnassa.

Käyttöoikeus Ympäristölupavirasto myöntää Karjalohjan kunnalle pysyvän käyttöoikeuden seuraaviin pohjapatoa varten tarvittaviin Karjalohjan kunnan Nummijärven kylässä sijaitseviin alueisiin:

Vesialue	Pinta-ala
Nummijärven kylän yhteinen vesialue 876:1	10 m ²
Maa-alueet	Pinta-ala

Juvankoski RN:o 2:170
 Jaarnikoski RN:o 2:168

3 m²
 3 m²

Korvaus

Luvan saajan on maksettava padon rakentamista varten tarvittavasta pysyvästä käyttöoikeudesta kiinteistön Juvankoski RN:o 2:170 omistajalle Pekka Häyrylle vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti puolitoistakertaisena korvauksena yhteensä 100 euroa.

Korvaus on maksettava ennen töihin ryhtymistä mutta viimeistään 31.12.2007.

Eräpäivästä lukien korvaukselle on korkolain 4 § 1 momentin mukaisesti maksettava vuotuista viivästyskorkoa, jonka määrä on kulloinkin voimassa olevan korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai edunmenetystä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1) Pohjapato on rakennettava suunnitelman mukaisesti siten, että sen pituus on 4,50 m ja leveys 0,50 m. Padon reunoilla harjakorkeus saa olla enintään $N_{60} + 57,25$ m ja keskellä olevan 1,5 m leveän aukon pohjakorkeus enintään $N_{60} + 57,10$ m. Kynnystä rajoittavat uoman luiskat on rakennettava kaltevuuteen 1:1 – 1:1,5.

Työpato saadaan rakentaa enintään 30 m:n etäisyydelle siltapaikasta.

Suunnitelmasta saadaan poiketa vähäisessä määrin Uudenmaan ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla, jos muutoksen seurauksena Enäjärven keskivedenkorkeus ei nouse eikä siitä aiheudu haitallisia vaikutuksia nykytilaan verrattuna.

2) Padon yhteyteen yleisölle helposti päästävään paikkaan on tehtävä vedenkorkeusasteikko, johon on selvästi merkittävät korkeudet $N_{60} + 57,25$ m, $+57,50$ m ja $57,80$ m.

3) Työt on toteutettava vähävetisenä aikana alueen luontoarvoja säästämällä siten ja sellaisena aikana, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa vesistölle ja sen käytölle sekä kalastolle sekä niin, ettei vettä tarpeettomasti padota. Töiden aikana Myllyjokeen on johdettava vettä vähintään 20 l/s.

Ennen töiden aloittamista luvan saajan on selvitettävä alueella mahdollisesti olevat kaapelit ja johdot. Työt on toteutettava niitä vaurioittamatta.

4) Luvan saajan on ennen pohjapadon rakentamista huolehdittava siitä, että yksityistien silta uusitaan suunnitelman mukaisesti siten,

että silta-aukkoa supistavat tukirakenteet poistetaan. Luvan saaja vastaa kustannuksista.

5) Pohjapadon valmistuttua työpato on purettava, rakennustöiden jäljet siistittävä sekä rakennuspaikat muutoinkin saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Kunnossapito

6) Luvan saajan on pidettävä pohjapato suunnitelman mukaisessa kunnossa.

Vahingot

7) Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva vahinko on korvattava viivytyksettä asianomaiselle oikeudenomistajalle, ellei toisin sovita.

8) Mikäli tässä päätöksessä tarkoitettua hankkeesta aiheutuu sellainen vahinko, haitta tai muu edunmenetyks, jota lupapäätöstä annettaessa ei ole edellytetty ja josta luvan saaja on vesilain mukaan vastuussa, edunmenetyksen kärsinyt tai yleisen edun vaatiessa asianomainen viranomainen voi saattaa asian lupapäätöksen lainvoiman estämättä ympäristölupaviraston käsiteltäväksi siinä järjestyksessä kuin hakemusasioista on vesilaissa säädetty.

Tarkkailu

9) Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia vesistön vedenkorkeuksiin ja virtaamiin Uudenmaan ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava ympäristökeskukselle hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista.

Tarkkailujen tulokset on toimitettava tarkkailusuunnitelmassa sanotuin määräajoin Uudenmaan ympäristökeskukselle ja Lounais-Suomen ympäristökeskukselle sekä Karjalohjan, Sammatin ja Suomensjärven kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille. Tiedot on pyydettäessä esitettävä myös niille, joiden oikeus tai etu voi olla tiedoista riippuvainen.

Luvan voimassaolo

10) Tämän lupapäätöksen tarkoittamat työt on aloitettava kolmen ja saatettava olennaisin osin loppuun viiden vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta uhalla, että lupa raukeaa.

Ilmoitukset

11) Luvan saajan on hyvissä ajoin tarkoitusta vastaavalla tavalla ilmoitettava töiden aloittamisesta asianomaisille maa- ja vesialueen omistajille, Uudenmaan ympäristökeskukselle, Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ja Karjalohjan, Sammatin ja Suomusjärven kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille.

12) Töiden valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti ympäristölupavirastolle, Uudenmaan ympäristökeskukselle, Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ja Karjalohjan, Sammatin ja Suomusjärven kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille.

Perustelut

Luparatkaisu

Enäjärven ongelmana ovat alhaiset vedenkorkeudet ja matalien vesialueiden ruohottuminen. Järven rannoilla on runsaasti vapaa-ajan asuntoja. Hankkeen tarkoituksena on nostamalla alivesiä 10–15 cm parantaa Karjalohjan, Sammatin ja Suomusjärven kuntien alueella sijaitsevan Enäjärven virkistyskäyttömahdollisuuksia ja ehkäistä matalien vesialueiden ruohottumista. Hanke on osa Kiskojoen vesistön kunnostamisprojektia ja se toteutetaan yhteistyössä Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa.

Hankkeen johdosta Enäjärven keskivedenkorkeus ei muutu. Järven alivedenkorkeuksien nostamisesta ei aiheudu rantakiinteistöille korvattavia pinta-alamenetyksiä eikä muutakaan vahinkoa. Enäjärven alapuolisen Myllyjoen alimmat virtaamat vähäisessä määrin pienenevät. Muutoin alapuolisessa vesistössä olosuhteet säilyvät ennallaan. Hankkeesta ei aiheudu vesistölle tai sen käytölle haitallisia vaikutuksia eikä se heikennä alapuolisen vesistönosan suojeluarvoa.

Pohjapadon alle jäävän kiinteistön Jaarnikoski RN:o 2:168 omistaja ja Nummijärven kylän yhteisen vesialueen 876:1 osakaskunta ovat sopineet luvan saajan kanssa hankkeen toteuttamisesta alueillaan korvauksetta. Hankkeesta kiinteistölle Juvankoski RN:o 2:170 aiheutuva korvattava vahinko pysyvästä käyttöoikeudesta on 100 euroa.

Hankkeen hyötyjä on vaikea määrittää rahallisesti ja hakijan arviota kiinteistöjen arvon noususta on pidettävä vain suuntaa antavana. Hankkeesta saatava hyöty on kuitenkin siitä johtuvaan vahinkoon, haittaan ja muuhun edunmenetykseen verrattuna huomattava. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa, aiheuta huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa eikä suuresti huononna paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja.

Käyttöoikeus

Käyttöoikeus padon rakentamiselle kiinnikkeineen uomaan on voitu vesilain 2 luvun 7 §:n 2 momentin perusteella myöntää, koska 2 luvun 6 §:ssä mainitut rakentamisen edellytykset ovat olemassa.

Korvaus Korvaus pysyvästä käyttöoikeudesta maa-alueeseen on määrätty vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti puolitoistakertaisena.

Lainkohdat Vesilain 2 luvun 6 §:n 2 momentti ja 7 §:n 2 momentti, 11 luvun 3, 5, 14 ja 14a §

Lausunto muistutuksista ja vaatimuksista

Länsi-Suomen ympäristökeskuksen ja Lounais-Suomen ympäristökeskuksen vaatimukset ympäristölupavirasto on ottanut huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

Pekka Häyryn muistutuksen ympäristölupavirasto hylkää ja viittaa luparatkaisuun ja sen perusteluihin. Pato nostaa alivesiä 10–15 cm. Yliveden ja keskiveden korkeutta ei nosteta. Padolla ei ole merkittävää vaikutusta alapuolen virtaamaan, joten alapuolen suvanto säilyy ennallaan. Rannan käytölle ja asukkaille ei aiheudu haittoja. Alajuoksun säännöstelypadon korjaaminen ei liity tähän lupa-asiaan. Padon kunnossapito kuuluu sen omistajalle.

Raimo Laakian vaatimuksen luvan epäämisestä ympäristölupavirasto hylkää ja viittaa luparatkaisuun ja sen perusteluihin. Enäjärven keskivesi ei muutu eikä alivesien nostamiseksi rakennettava pato lisää tulvariskiä. Hankkeesta ei aiheudu muistuttajan kiinteistölle ennalta arvioiden korvattavaa vahinkoa.

Aune Rannan kuolinpesän vaatimuksen hakemuksen epäämisestä ympäristölupavirasto hylkää ja viittaa luparatkaisuun ja sen perusteluihin. Vedenpinnan korkeuden mittaamisesta on lausuttu lupamääräyksessä 9.

Daniel Holmin muistutuksen johdosta ympäristölupavirasto viittaa luparatkaisuun ja sen perusteluihin. Luvan saaja on vastuussa mahdollisesti aiheutuvista vahingoista lupamääräyksen 7 mukaisesti.

Lars Schaumanin, Matti ja Irma Salosen, Teemu Salosen ja Tiia Aherva-Salosen vaatimuksen luvan epäämisestä ympäristölupavirasto hylkää ja viittaa luparatkaisuun ja sen perusteluihin. Enäjärven keskiveden korkeus ei muutu eikä pato lisää tulvariskiä.

Eva-Liisa Ylismaan vaatimuksen luvan epäämisestä ympäristölupavirasto hylkää ja viittaa luparatkaisuun ja sen perusteluihin.

Tuomo ja Maija Lehtosen vaatimuksen luvan epäämisestä ympäristölupavirasto hylkää ja viittaa luparatkaisuun ja sen perusteluihin. Enäjärven keskiveden korkeus ei muutu eikä pato lisää tulvariskiä.

Suomusjärven kunnan muistutus on otettu huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

KÄSITTELYMAKSU 2 800 euroa

Sovellettu oikeusohje

Ympäristöministeriön asetus ympäristölupaviraston maksullisista suoritteista 2 § (1238/2003)

MUUTOKSENHAKU	Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla
Liite	Valitusosoitus

Birgitta Vauhkonen

Juha Helin

Pertti Seppänen

Merja Ahti

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet ympäristöneuvokset Birgitta Vauhkonen, Juha Helin (tarkastava jäsen) ja Pertti Seppänen. Asian on esitellyt esittelijä Merja Ahti.
MA/ha

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **15.10.2007**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@om.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen ympäristölupavirastoon

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Länsi-Suomen ympäristölupaviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Panimokatu 1, 00580 Helsinki
postiosoite:	PL 115, 00231 Helsinki
puhelin:	020 490 121 (vaihde)
telekopio:	(09) 726 0233
sähköposti:	kirjaamo.lsy@ymparisto.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 82 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

